

Η πλοκή και το μήνυμα της ταινίας *Midnight in Paris* του Woody Allen, αποτελούν έναν άμεσο και ευχάριστο τρόπο, ώ στε να κατανοήσουμε τις συγκρίσεις του παρελθόντος με το παρόν. Για να συμβεί αυτή η σύγκριση, απαιτείται να έχουμε γνώση του παρελθόντος και συνείδηση του παρόντος.

Με ένα σενάριο που κέρδισε Oscar και Χρυσή Σφαίρα, ο Αμερικανός καλλιτέχνης, χρησιμοποιεί το Παρίσι τριών χρονικών περιοχών, της Belle Epoque, του Μεσοπολέμου και του 2011, και ανάμεσα από πολύ ενδιαφέρουσες τοποθετήσεις, ακούμε και ένα διάλογο μεταξύ της Marion Cotillard και του Owen Wilson, ο οποίος σε αφήνει να καταλήξεις στο εξής συμπέρασμα. Η κάθε γενιά, ή έστω ένα τμήμα της, έχει την τάση να διαμορφώνει και να μυθοποιεί την δική της χρυσή εποχή. Μέσα από τη σύγκριση, συχνά καταφέρνει να δει πιο καθαρά, πιο συγκεκριμένα, το παρόν και να πάρει πιο σωστές, πιο συμβατές αποφάσεις.

Άκρως διδακτική, συγκινητική, ευχάριστη αν και γλυκόπικρη, έχει αυτό το άγγιγμα της καλλιτεχνικής ιδιότητας, ώστε να ερμηνευτεί από τον θεατή κατά το δοκούν. Όσοι έχουν μια ροπή προς την απαισιοδοξία θα το δούν με τη δική τους οπτική, οι δε αιθεροβάμονες θα είναι επίσης καλυμμένοι. Δύσκολο να πει κανείς αν υπάρχει αντικειμενική άποψη, σε τέτοιου είδους θέματα. Συνήθως οι μεγαλύτεροι με παραστάσεις και άποψη έχουν την τάση να απορρίπτουν το παρόν. Εξίσου σύνηθες, οι νεότεροι με τις ρίζες τους να είναι, ακόμα, ρηχές, να αποστρέφονται το παρελθόν.

Αυτή η σύγκριση του παλιού με το καινούργιο, του τότε με το τώρα, γίνεται ακόμα πιο επίκαιρη, ακόμα πιο έντονη σε περιόδους κρίσεως. Κάθε είδους κρίσεως. Τότε που οι ελπίδες δεν μετουσιώνονται σε πραγματικότητα, τότε που οι πιθανότητες ανατρέπονται. Όπως π.χ. στις μέρες μας, που οι πρεσβύτεροι έχουν μίαν ακόμα πιο έντονη τάση να μνημονεύουν τα παλαιότερα, να απαξιώνουν τα τρέχοντα.

Να έχουν άραγε δίκιο; Ή οι εμπειρίες τους, τους στερούν από την ορθή ανάγνωση του παρόντος; Ή μήπως το παρόν έρχεται ακατάληπτο μέσα από ραγδαίες και συχνά απειλητικές αλλαγές;

Ηρώ δου του Αττικού, της δεκαετίας του '60 (πάνω), τότε που ήταν ακόμα οδός διπλής ροής, με φόντο ένα Wolseley, πιο πίσω ένα MGB και κυρίαρχη στο πλάνο την μεγαλειώδη 275 με πινακίδες από το καντόνι Vaud της Ελβετίας. Την ίδια, περίπου, χρονική στιγμή σε κάποιο άλλο μέρος της Ηπειρωτικής Ελλάδας (κάτω), ένα μόνιππο σέρνει αργά τα βήματα του πάνω στην άσφαλτο.

Ας υποθέσουμε ότι το '70 είσαι 13 ετών παιδί και πας καλοκαίρι για πρώτη φορά στη Γλυφάδα της Κέρκυρας. Περνούν τα χρόνια και το '75 βρίσκεσαι για πρώτη φορά στη Μύκονο, το '76 στη Φουρνά Ευρυτανίας, το '77 την ορεινή Φωκίδα και μέχρι να εκπνεύσει η δεκαετία, έχεις γυρίσει ικανό τμήμα της πατρίδας. Κυλά και άλλος χρόνος στην κλεψύδρα, επιβιώνεις, άλλοι συνομήλικοι όχι, κάνεις οικογένεια, βάζεις κάποια θέματα σε τάξη, άλλα όχι και κάποια στιγμή επιστρέφεις σε ότι πρωτοείδες πριν 20, 30, 40 χρόνια. Κάνεις την σύγκριση. Απογοητεύεσαι ή όχι;

Αυτόματα κάνεις το ίδιο με δημόσια πρόσωπα. Με άτομα που ασκούσαν πολιτική εξουσία, τότε και τώρα. Προσέχεις τον τρόπο έκφρασης, το ύφος. Θυμάσαι τους εύπορους που κινούσαν τα οικονομικά νήματα, τότε και τώρα. Με τα χόμπυ τους, είτε να διοικούν

ποδοσφαιρικές ομάδες, είτε να συμμετέχουν σε αγώνες αυτοκινήτων. Αλλά και την καθημερινότητα ενός μέσου πολίτη. Τι διάβαζε, τι έλεγε, που έτρωγε, τι τον ενοχλούσε. Πως μεγάλωνε τα παιδιά του. Τότε και τώρα. Κάνεις και πάλι την σύγκριση. Απογοητεύεσαι ή όχι;

Είναι και ο ρόλος του Τύπου. Στην Ελλάδα υπήρχε η παντοδυναμία των κρατικών μέσων ενημέρωσης, Αρχικά ραδιόφωνο, κατόπιν τηλεόραση. Σπουδαία εργαλεία άσκησης πολιτικής, ειδικά όταν η εξουσία ήταν απροκάλυπτα επιβεβλημένη. Ως εκ τούτου και επικίνδυνα. Από κοντά και οι έντυπες εκδόσεις, όπου η πληροφόρηση γινόταν αντικείμενο των πολιτικών προτιμήσεων του εκδότη. Ήρθε η Μεταπολίτευση, πέρασαν τα χρόνια, ωρίμασαν οι συνθήκες, ήρθαν οι ελεύθερες ραδιοφωνίες, τα ιδιωτικά κανάλια, το διαδίκτυο με όλες τις περικοκλάδες και τις αγριάδες του, και: Απογοητεύεσαι ή όχι;

Για να μην υπάρξει πεδίο παρεξήγησης, το ερώτημα: «αν Απογοητεύεσαι ή όχι;» δεν έχει να κάνει με τη ρηχή σύγκριση του πότε ήταν «καλύτερα». Έχει να κάνει, με αν αυτό που ζεις σήμερα, είναι αυτό που επιθυμούσες να προκύψει.

Ο καθένας δίνει την απάντηση που νομίζει, πάντα με γνώμονα την παιδεία και τις εμπειρίες του.

